

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาเรื่อง "ความคิดเห็นของครูผู้สอนสังคมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน
สันติศึกษาในวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา" ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการเสนอข้อมูล เกี่ยวกับสถานภาพของครูผู้สอนสังคมศึกษา ผู้วิจัยได้แสดงค่าร้อยละของ
เพศ อายุ วุฒิต่างการศึกษา วิชาเอก ประสบการณ์ในการสอน การอบรมความรู้เพื่อประกอบการ
สอน ทำการสอนในระดับชั้น พื้นฐานความรู้เกี่ยวกับสันติศึกษา เพื่อสร้างสันติภาพ การจัดกิจกรรม
เกี่ยวกับสันติศึกษาในโรงเรียน การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการสอนเกี่ยวกับสันติภาพโดยตรง
หรือสอนสอดแทรก โดยแสดงไว้ในตารางที่ 2

ตอนที่ 2 ศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนสังคมศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสันติศึกษา

ผู้วิจัยได้แสดงค่ามัธยัมเลขคณิต (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) โดยแสดง
ไว้ในตาราง ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงการศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนสังคมศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการจัดการ
เรียนการสอนสันติศึกษา

ตารางที่ 4 แสดงการศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนสังคมศึกษาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การ
เรียนการสอนสันติศึกษา

ตารางที่ 5 แสดงการศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนสังคมศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาการ
เรียนการสอนสันติศึกษา

ตารางที่ 6 แสดงการศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนสังคมศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการ
เรียนการสอนสันติศึกษา

ตารางที่ 7 แสดงการศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนสังคมศึกษาเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียน
การสอนสันติศึกษา

ตารางที่ 8 แสดงการศึกษาความคิดเห็นของครูผู้สอนสังคมศึกษาเกี่ยวกับการวัด และประเมิน
ผลการเรียนการสอนสันติศึกษา

ตารางที่ ๑ แสดงการศึกษาความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการ
เสริมหลักสูตรการเรียนการสอนสันติศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 จำนวนและค่าร้อยละของครูสังคมศึกษาแยกตามสภาพ

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
1	เพศ		
	ชาย	54	18.0
	หญิง	246	82.0
2	อายุ		
	20-25 ปี	5	1.7
	26-30 ปี	11	3.7
	31-35 ปี	39	13.0
	36-40 ปี	116	38.7
	41-45 ปี	58	19.3
	46 ปีขึ้นไป	71	23.6
3	วุฒิทางการศึกษา		
	ต่ำกว่าปริญญาตรี	9	3.0
	ปริญญาตรี	246	82.0
	สูงกว่าปริญญาตรี	45	15.0
4	วิชาเอก		
	ภูมิศาสตร์	45	15.0
	ประวัติศาสตร์	81	27.0
	สังคมศึกษา	157	52.3
	อื่นๆ เช่น การแนะแนวและสิ่งแวดล้อมศึกษา	17	5.7
5	ประสบการณ์ในการสอน		
	1-5 ปี	15	5.0
	6-10 ปี	12	4.0
	10 ปีขึ้นไป	273	91.0
6	จำนวนคาบที่สอนในหนึ่งสัปดาห์		
	1-5 คาบ	3	1.0
	6-10 คาบ	7	2.3
	11-15 คาบ	44	14.7
	16-20 คาบ	246	82.0

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
7	ปัจจุบันสอนสังกัดศึกษาในระดับ		
	มัธยมศึกษาตอนต้น	173	57.7
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	49	16.3
	ทั้งมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย	78	26.0
8	มีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับสันติศึกษา		
	มาก	49	16.3
	ค่อนข้างมาก	134	44.7
	น้อย	80	26.7
	ค่อนข้างน้อย	37	12.3
9	เคยได้รับการอบรมความรู้เกี่ยวกับ การศึกษาเพื่อสร้างสันติภาพเพื่อ ประกอบการสอน		
	เคย	53	17.7
	ไม่เคย	247	82.3
10	ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสันติภาพจากสื่อ ประเภทต่างๆ		
	วิทยุ โทรทัศน์	176	58.7
	หนังสือ	80	26.7
	การจัดนิทรรศการ	19	6.3
	แผ่นพับ ใบปลิว	10	3.3
	อื่นๆ	15	5.0
11	ในฐานะที่เป็นครูสังกัดศึกษา มีความรู้สึก อย่างไรต่อการจัดการศึกษาเพื่อสันติภาพ		
	เป็นสิ่งจำเป็นที่ควรกระทำ	294	98.0
	ไม่ใช่สิ่งจำเป็น	6	2.0

ตารางที่ 2 จำนวนและค่าร้อยละของครูสังคมศึกษาแยกตามสถานภาพ

ลำดับที่	ข้อความ	จำนวน	ร้อยละ
12	มีการจัดกิจกรรมในโรงเรียนเกี่ยวกับ สันติศึกษาหรือไม่		
	มี	113	37.7
	ไม่มี	187	62.3
13	เคยมีส่วนร่วมหรือเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ของการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับสันติศึกษา หรือไม่		
	เคย	70	23.3
	ไม่เคย	230	76.7
14	เคยสอนเกี่ยวกับสันติภาพหรือสอดแทรกใน รายวิชา		
	เคย	262	87.3
	ไม่เคย	38	12.7

จากตารางที่ 2 จะเห็นว่าครูสังคมศึกษาที่เป็นตัวอย่างประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 82.0 ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 36-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.7 มีวุฒิทางการศึกษาปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 82.0 เรียนวิชาเอกสังคมศึกษามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 52.3 ประสบการณ์ในการสอน 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 91.0 จำนวนคาบที่สอนในหนึ่งสัปดาห์ 16-20 คาบ มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 82.0 ปัจจุบันสอนสังคมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 16.3 มัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 57.7 และสอนมัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 26.0 มีพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับสันติศึกษาค่อนข้างมาก คิดเป็นร้อยละ 44.7 ไม่เคยได้รับการอบรมความรู้เกี่ยวกับการศึกษาเพื่อสร้างสันติภาพเพื่อประกอบการสอน คิดเป็นร้อยละ 82.3 ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสันติศึกษาจากสื่อประเภทวิทยุ โทรทัศน์ มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 58.7 ในฐานะที่เป็นครูสังคมศึกษา ยอมรับว่า การจัดการศึกษาเพื่อสันติภาพเป็นสิ่งจำเป็นที่ควรกระทำ คิดเป็นร้อยละ 98.0 ไม่มีการจัดกิจกรรมในโรงเรียนเกี่ยวกับสันติศึกษา คิดเป็นร้อยละ 62.3 ไม่เคยมีส่วนร่วมหรือเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาของการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับสันติศึกษา คิดเป็นร้อยละ 76.7 เคยสอนเกี่ยวกับสันติภาพหรือสอดแทรกในรายวิชาที่สอน คิดเป็นร้อยละ 87.3

ตารางที่ 3 ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษา

ข้อความ	ความคิดเห็น		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
1. จัดสอนเป็นรายวิชาสังคมศึกษาโดยตรง และสอนโดยมีอาจารย์สอนคนเดียว	2.57	0.422	เห็นด้วยมาก
2. จัดแยกสอนเป็นวิชาเดี่ยว และสอนแบบเป็นทีม โดยอาจารย์ที่มีความรู้หลายสาขา	2.43	0.361	เห็นด้วยน้อย
3. จัดสอนเป็นวิชาบังคับแกน	2.34	0.342	เห็นด้วยน้อย
4. จัดสอนเป็นวิชาบังคับเลือก	2.39	0.384	เห็นด้วยน้อย
5. จัดสอนเป็นวิชาเลือกเสรี	2.51	0.371	เห็นด้วยน้อย
6. สอนสอดแทรกในรายวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง คือ ประเทศของเรา, ทวีปของเรา โลกในยุคปัจจุบัน, สังคมศึกษา ส 401 ส 402 ส 503 ส 504 ส 605 ส 606	3.33	0.761	เห็นด้วยมาก
7. สอนสอดแทรกในวิชาสังคมศึกษา เชิญวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ เรื่องสันติภาพมาให้ความรู้เป็นครั้งคราว	3.06	0.698	เห็นด้วยมาก
รวม	2.66	0.162	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 3 เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมครูสังคมศึกษาเห็นด้วยมาก กับการจัดการเรียนการสอนสังคมศึกษาตามผู้วิจัยเสนอ

เมื่อพิจารณารายละเอียด ครูสังคมศึกษาเห็นด้วยมากกับการเรียนการสอนสังคมศึกษาที่สอดแทรกในรายวิชาที่เกี่ยวข้อง เช่น ประเทศของเรา ทวีปของเรา โลกในยุคปัจจุบัน สังคมศึกษา ส 401 ส 402 ส 503 ส 504 ส 605 และ ส 606 ตามที่ผู้วิจัยเสนอโดยมีค่ามัธยฐานเลขคณิตสูงสุด ส่วนการจัดการเรียนการสอนที่จัดสังคมศึกษาเป็นวิชาบังคับแกนนั้น ครูสังคมศึกษามีความเห็นด้วยน้อย โดยมิตามมัธยฐานเลขคณิตสูงสุด ส่วนการจัดการเรียนการสอนที่มีการจัดสังคมศึกษาเป็นวิชาบังคับแกนมีความเหมาะสมน้อย โดยมิตามมัธยฐานเลขคณิตน้อยที่สุด

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้การสอนสันติศึกษา

ข้อความ	ความคิดเห็น		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสันติภาพภายในตัวบุคคลและสันติภาพภายนอกตัวบุคคล	3.03	0.729	เห็นด้วยมาก
2. ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสันติภาพและทัศนคติที่ดีในการสร้างสันติภาพ	3.19	0.746	เห็นด้วยมาก
3. เพื่อให้นักเรียนรู้สาเหตุหรือปัญหาที่ทำให้เกิดความขัดแย้ง ความตึงเครียด การรุกราน และความรุนแรง ในการดำเนินชีวิตและสามารถหาหนทางแก้ปัญหาด้วยสันติวิธี	3.27	0.769	เห็นด้วยมาก
4. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจถึงความแตกต่าง การประนีประนอม การให้อภัย หลีกเลียง การใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา เพื่อการสร้างสรรค์ในสังคมที่อยู่อาศัยซึ่งกันและกัน	3.38	0.801	เห็นด้วยมาก
5. เพื่อให้นักเรียนมีความเข้าใจในสภาพของสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และพร้อมที่จะให้ความร่วมมือต่อการสานประโยชน์ทั้งทางด้านการเมือง เศรษฐกิจและสังคม	3.32	0.771	เห็นด้วยมาก
6. เพื่อให้นักเรียนมีแนวปฏิบัติที่ถูกต้องต่อการสร้างเสริมความเข้าใจอันดีกับผู้อื่น	3.32	0.786	เห็นด้วยมาก
7. ให้มีความเข้าใจในความหลากหลายของเผ่าพันธุ์และวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น สามารถอยู่ในแต่ละสังคมได้อย่างมีความสุข	3.21	0.774	เห็นด้วยมาก
8. เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้สึกเห็นใจต่อผู้ที่ยากกว่า และให้ความช่วยเหลือเท่าที่สามารถจะทำได้	3.32	0.782	เห็นด้วยมาก
9. เพื่อให้เด็กเรียนมีจิตสำนึกของการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมที่ดี	3.42	0.826	เห็นด้วยมาก

ตารางที่ 4 ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์การเรียนการสอน

ข้อความ	ความคิดเห็น		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
10. เพื่อให้เด็กเรียนตระหนักในความจำเป็นที่ต้องเข้าร่วมกิจกรรมสำคัญของการณรงค์เพื่อให้เกิดสันติภาพ	3.22	0.725	เห็นด้วยมาก
รวม	3.27	0.0296	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 4 เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมและรายละเอียด ครูสังคมศึกษาเห็นด้วยมากกับวัตถุประสงค์การเรียนการสอนที่ผู้วิจัยเสนอ โดยวัตถุประสงค์ที่ให้นักเรียนมีจิตสำนึกของการมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสถานแวดล้อมที่ดี มีคำขวัญมีเลิศสูงสุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาสาระวิชาสันติศึกษา

ข้อความ	ความคิดเห็น		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
1. ความหมายของสันติภาพ	3.21	0.726	เห็นด้วยมาก
2. ความสัมพันธ์ของครอบครัวและแนวทางการแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตในสังคม	3.35	0.788	เห็นด้วยมาก
3. จริยธรรมกับการอยู่ร่วมกันในสังคม	3.35	0.808	เห็นด้วยมาก
4. ระบบการเมือง เศรษฐกิจกับการดำรงชีวิตของคนในสังคม	3.19	0.809	เห็นด้วยมาก
5. ความเข้าใจอันดีของคนในชาติและระหว่างชาติ	3.19	0.809	เห็นด้วยมาก
6. ความสำคัญของการสื่อสาร การร่วมมือกัน และการตัดสินใจในระบบกลุ่ม	3.16	0.745	เห็นด้วยมาก
7. ทัศนคติของบุคคลที่มีบทบาทในการสร้างสันติภาพ	3.03	0.718	เห็นด้วยมาก
8. บทบาทและหน้าที่ของประชาชนต่อการสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้นในสังคม	3.34	0.799	เห็นด้วยมาก
9. มุ่งมั่นกับสิ่งแวดล้อม โดยเน้นเรื่องของการแก้ไขปัญหา	3.36	0.784	เห็นด้วยมาก
10. ความสำคัญของการสหประชาชาติ และองค์การระหว่างประเทศในการสร้างสันติภาพในโลก	3.13	0.773	เห็นด้วยมาก
11. เทคโนโลยีและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางวิทยาการใหม่ๆ	3.12	0.794	เหมาะสมมาก
รวม	3.22	0.032	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 5 เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมและรายละเอียด ครูสังคมศึกษาเห็นด้วยมากกับ
เนื้อหาวิชาที่ผู้วิจัยเสนอ โดยเนื้อหาวิชา เรื่องของมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ที่เน้นเรื่องของการแก้ไขปัญหา
มีค่ามัชฌิมเลขคณิตสูงสุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสันติศึกษา

ข้อความ	ความคิดเห็น		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
<u>แนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสันติศึกษา</u>			
1. การวางแผนการสอนควรเป็นหน้าที่ของครูผู้สอน โดยยึดจุดประสงค์หลักสูตรของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ	2.86	0.574	เห็นด้วยมาก
2. จัดการสอนโดยเน้นกระบวนการกลุ่ม เสนอแนะแนวทางการตัดสินใจ และการแก้ปัญหา	3.12	0.766	เห็นด้วยมาก
3. จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อแนวปฏิบัติ เป็นการอยู่ร่วมกับผู้อื่น โดยเน้นเกี่ยวกับคุณ ชาติ ความจำเป็นที่จะต้องเรียนรู้ ยอมรับในความแตกต่างของบุคคล	3.13	0.759	เห็นด้วยมาก
4. จัดกิจกรรมที่พัฒนาสันติภาพในตนเอง โดยยึดหลักจริยธรรมเป็นแนวทางปฏิบัติ รู้จักการแก้ปัญหา โดยใช้เหตุผล	3.19	0.814	เห็นด้วยมาก
5. จัดกิจกรรมที่พัฒนาจิตสำนึกให้เห็นความจำเป็นในการที่จะแสวงหาแนวทางเพื่อร่วมมือกันปรับปรุง แก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม	3.20	0.747	เห็นด้วยมาก
6. ส่งเสริมกิจกรรมที่จะเน้นแนวทางแก้ไขปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคล ชุมชน อันมีผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง	3.18	0.801	เห็นด้วยมาก
<u>วิธีสอนสันติศึกษา</u>			
7. การบรรยายโดยเน้นความรู้ ความเข้าใจ	2.55	0.557	เห็นด้วยน้อย

ตารางที่ 6 ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสันติศึกษา

ข้อความ	ความคิดเห็น		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
8. การอภิปรายในห้องเรียน เน้นความรู้จาก วิทยาการสาขาต่าง ๆ	2.97	0.683	เห็นด้วยมาก
9. การอภิปรายแบบกลุ่มย่อย โดยเน้นสาเหตุ และแนวทางแก้ปัญหาจากหนังสืออ่านประกอบ สิ่งพิมพ์อื่น ๆ และภาพยนตร์	3.11	0.647	เห็นด้วยมาก
10. สอน โดยวิธีแบบสืบสวนสอบสวน	3.01	0.616	เห็นด้วยมาก
11. การอภิปรายร่วมกันระหว่างครู กับนักเรียน โดยตั้งประเด็นปัญหาที่มีทั้งความขัดแย้ง และ ความร่วมมือ เช่น "ความยุติธรรมในสังคม มีผลกระทบต่อสิทธิส่วนบุคคล" "ความพอใจ ของบุคคลเป็นตัวกำหนดความรับผิดชอบของ สมาชิกในสังคม"	3.06	0.732	เห็นด้วยมาก
12. การสร้างสถานการณ์จำลอง เน้นปัญหา ความขัดแย้ง ในสังคม และแนวทางร่วมกัน แก้ปัญหา	3.07	0.673	เห็นด้วยมาก
13. แบ่งกลุ่มนักเรียนจัดรายงานแล้วร่วมกัน อภิปรายในชั้นเรียน เช่น เรื่อง "ความ ก้าวร้าวของบุคคลที่มีผลต่อครอบครัว ชุมชน" "ความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาศีลธรรมจรรยา" "ความแตกต่างทางเพศ กับความยุติธรรม ในสังคม" ฯลฯ	3.04	0.652	เห็นด้วยมาก
14. การศึกษาเฉพาะกรณี เน้นข่าว และเหตุการณ์ ปัจจุบัน	3.21	0.698	เห็นด้วยมาก
รวม	3.05	0.077	เหมาะสมมาก

จากตารางที่ 6 เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวม ครูสังคัมศึกษาเห็นด้วยมากกับการจัดการเรียนการสอนสันติศึกษาทั้งในด้านแนวการจัดกิจกรรมสันติศึกษา และวิธีสอนสันติศึกษาที่ผู้วิจัยเสนอ

เมื่อพิจารณาเน้นรายละเอียด ครูสังคัมศึกษาเห็นด้วยมากกับแนวการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสันติศึกษา ที่เน้นการพัฒนาจิตสำนึกให้เห็นความจำเป็น ในการที่จะแสวงหาแนวทางเพื่อร่วมมือกันปรับปรุงแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม และวิธีสอนสันติศึกษาที่ศึกษาเฉพาะกรณีเน้นข่าวและเหตุการณ์ปัจจุบัน โดยมีค่ามัธยฐานเลขคณิตสูงสุด ส่วนวิธีสอนด้วยการบรรยายโดยเน้นความรู้ ความเข้าใจนั้นครูสังคัมศึกษามีความเห็นด้วยน้อย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอนในการเรียน
สังคมศึกษา

ข้อความ	ความคิดเห็น		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
1. เลือจากข่าวปัจจุบันจากวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์รายวันพิมพ์เกี่ยวกับความร่วมมือ ความขัดแย้ง	3.43	0.831	เห็นด้วยมาก
2. จุดสาร วารสาร และแผ่นพับ ซึ่งจัดทำ โดยส่วนราชการ เอกชน และองค์การ ระหว่างประเทศ	2.80	0.593	เห็นด้วยมาก
3. รายการสารคดีทางโทรทัศน์ เช่น "สังคมศึกษา/สิ่งแวดล้อมไทย" (ช่อง 11 วันศุกร์ เวลา 17.00 น.) "สังคมศึกษา/ชีวิตที่มีค่า" (ช่อง 11 วันศุกร์ เวลา 18.00 น.) "โรงเรียนของหนู" (ช่อง 3 วันเสาร์ เวลา 8.30 น.) "เพื่อคุณภาพชีวิต" (ช่อง 3 ทุกวัน เวลา 18.00 น.) และ "กระจกหกด้าน" (ช่อง 7 ทุกวัน เวลา 19.00)	3.37	0.799	เห็นด้วยมาก
4. รูปภาพประกอบภาพ ภาพโฆษณา	3.16	0.695	เห็นด้วยมาก
5. วิทยุทัศน์	3.29	0.739	เห็นด้วยมาก
6. สไลด์	3.18	0.699	เห็นด้วยมาก
7. ภาพยนตร์	3.31	0.779	เห็นด้วยมาก

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับการใช้สื่อการเรียนการสอนในการเรียน
สันติศึกษา

ข้อความ	ความคิดเห็น		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
8. แหล่งวิทยากรทั้งของรัฐและเอกชนที่ส่งเสริมสันติภาพและเน้นความร่วมมือกันเพื่อสังคมในชุมชน เช่น มูลนิธิโสภา ในกิจการบ้านฉุกเฉิน บ้านเมตตา สถานพินิจเด็กและเยาวชน ฯลฯ	3.22	0.800	เห็นด้วยมาก
9. ใช้แหล่งวิทยากรประเภทบุคคล ได้แก่ ผู้นำชุมชนต่างๆ ที่เสริมสร้างความร่วมมือ ความเสียสละเพื่อชุมชน	3.18	0.781	เห็นด้วยมาก
รวม	3.22	0.0697	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 7 เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมและรายละเอียด ครูสังคมศึกษาเห็นด้วยมากกับการใช้สื่อการเรียนการสอนในการเรียนการสอนสันติศึกษาที่ผู้วิจัยเสนอ โดยการเลือกใช้ที่เลือกจากข่าวปัจจุบัน วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์รายวันที่มีทั้งความร่วมมือ ความขัดแย้งนั้น มีค่ามัชฌิมเลขคณิตสูงสุด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 ความคิดเห็นของครูสังคัมศึกษาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลเกี่ยวกับการเรียนสันติศึกษา

ข้อความ	ความคิดเห็น		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
1. วัดและประเมินผลร่วมกับวิชาสังคัมศึกษา โดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนตามหลักสูตร	3.06	0.725	เห็นด้วยมาก
2. วัดและประเมินผลโดยจัดสอบความรู้ความเข้าใจ จากการสอนเนื้อหาสันติศึกษา	2.87	0.658	เห็นด้วยมาก
3. วัดและประเมินผลจากการสังเกตพฤติกรรม เน้นทัศนคติและการปฏิบัติ	3.20	0.764	เห็นด้วยมาก
4. วัดและประเมินผลจากงานที่ได้รับมอบหมาย	3.05	0.742	เห็นด้วยมาก
5. วัดและประเมินผลจากการอภิปรายแสดงความคิดเห็น	3.12	0.749	เห็นด้วยมาก
6. วัดและประเมินผลจากการวิเคราะห์สาเหตุและแนวทางในการแก้ปัญหา	3.13	0.739	เห็นด้วยมาก
รวม	3.07	0.034	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 8 เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมและรายละเอียดนั้นครูสังคัมศึกษาเห็นด้วยมากกับการวัดและประเมินผลเกี่ยวกับการเรียนการสอนสันติศึกษาที่ผู้วิจัยเสนอ โดยการวัด และประเมินผลจากการสังเกตพฤติกรรม เน้นทัศนคติ และการปฏิบัติ นั้น มีค่ามัธยฐานเลขคณิตสูงสุด

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 ความคิดเห็นของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรการเรียนการสอนสันติศึกษา

ข้อความ	ความคิดเห็น		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
1. เชิญวิทยากรมาบรรยาย เกี่ยวกับความจำเป็นของการร่วมมือ เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาความขัดแย้งและความรุนแรงระหว่างบุคคล ชุมชน ประเทศ และสังคมโลก	3.17	0.722	เห็นด้วยมาก
2. จัดโครงการการศึกษาเพื่อความเข้าใจอันดีระหว่างชาติ	2.86	0.688	เห็นด้วยมาก
3. โครงการศึกษาดูงานนอกสถานที่ที่เน้นให้เห็นสภาพสังคมที่เกิดจากความขัดแย้ง และความร่วมมือ เช่น บ้านพักคนชรา บ้านเมตตา บ้านกรุณา และสถานพินิจเด็กและเยาวชน ฯลฯ	3.23	0.739	เห็นด้วยมาก
4. จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาบุคลิกภาพให้แสดงออกถึงบุคลิกลักษณะเป็นผู้รักสันติ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี	3.12	0.766	เห็นด้วยมาก
5. จัดโครงการ "พี่มัธยมปลายช่วยน้องมัธยมต้น " ด้วยการทบทวนบทเรียน การแนะแนวการศึกษาต่อ การร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในโรงเรียนและชุมชน ฯลฯ	3.24	0.738	เห็นด้วยมาก
6. จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความสามัคคีให้เกิดความรัก พึงพาอาศัยซึ่งกันและกัน เช่น การทอดผ้าป่าหนังสือ การจัดหาสิ่งของเครื่องใช้ที่จำเป็นมอบให้แก่โรงเรียนที่ห่างไกล	3.22	0.738	เห็นด้วยมาก
7. จัดเป็นกิจกรรมพิเศษเนื่องในวัน หรือสัปดาห์แห่งสันติภาพ	3.15	0.763	เห็นด้วยมาก
8. จัดมุมสันติภาพในโรงเรียน	3.03	0.726	เห็นด้วยมาก

ตารางที่ 9 ความคิดเห็นของครูสังกัดศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรการเรียนการสอนสันติศึกษา

ข้อความ	ความคิดเห็น		ความหมาย
	\bar{X}	S.D.	
9. ร่วมกับฝ่ายโสตทัศนศึกษาจัดรายการดนตรีที่ไพเราะและมีเนื้อหาเพลงที่สร้างสันติสุข สลับกับรายการสาระนารู้	3.09	0.690	เห็นด้วยมาก
10. จัดแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับ "หลักธรรมที่เสริมสร้างสันติภาพ"	3.13	0.770	เห็นด้วยมาก
11. จัดประกวดการเขียนบทความข้อความสั้นๆ คำขวัญ โคลง กลอน และเพลงที่ชักชวนให้เห็นบทบาทของคนไทยในการสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้นในสังคม	3.17	0.782	เห็นด้วยมาก
12. ร่วมมือกับหมวดวิทยาศาสตร์ ศิลปศึกษา ภาษาอังกฤษ หรือหมวดวิชาอื่นๆจัดกิจกรรมที่แสดงถึงความร่วมมือกันในเชิงวิชาการ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อการนำไปสู่สันติภาพในสังคม	3.08	0.813	เห็นด้วยมาก
รวม	3.12	0.035	เห็นด้วยมาก

จากตารางที่ 9 เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมและรายละเอียด ครูสังกัดศึกษาเห็นด้วยมากกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรการเรียนการสอนสันติศึกษา โดยที่ผู้วิจัยเสนอการจัดโครงการ "พี่มัธยมศึกษาตอนปลายช่วยน้องมัธยมศึกษาตอนต้น" ด้วยการทบทวนบทเรียน การแนะแนวศึกษาต่อการร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในโรงเรียน และชุมชน ฯลฯ มีค่ามัธยัม เลขคณิตสูงสุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะปลายเปิดของครูสังคมศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสันติศึกษา

1. ด้านวัตถุประสงค์การเรียนการสอน ครูสังคมศึกษาที่ให้ข้อเสนอแนะมีจำนวน 172 คน เรียงตามความถี่จากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้

- 1.1 ควรกำหนดวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับทฤษฎีวิชา เพราะเป็นเนื้อหาที่สำคัญมาก (56 คน)
- 1.2 มุ่งให้เด็กมีความรู้ ความเข้าใจ และมีจิตสำนึกที่จะพัฒนาพฤติกรรมในการปฏิบัติให้เกิดสันติภาพได้ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชนระดับต่าง ๆ และในชุมชนโลก (41 คน)
- 1.3 สามารถอธิบายถึงความหมายของคำว่า สันติ และการนำไปใช้อย่างถูกวิธีในชีวิตประจำวันได้ (30 คน)
- 1.4 เพื่อการอยู่ร่วมกัน การพึ่งพาอาศัยกันในสังคมได้อย่างสันติสุข เลือกสันติวิธี และหลักจริยธรรม เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา (25 คน)
- 1.5 เพื่อให้เกิดเป็นอุปนิสัยติดตัว และมีทัศนคติมองโลกในทางสร้างสรรค์ รักความสงบ แก้ปัญหาด้วยสันติวิธี มีความอดทน (17 คน)
- 1.6 ควรให้นักเรียนได้เข้าใจในสภาพสังคม การทำประโยชน์แก่สังคม ในแง่สังคม เศรษฐกิจ การเมือง (3 คน)

2. ด้านเนื้อหาวิชา ครูสังคมศึกษาที่ให้ข้อเสนอแนะจำนวน 184 คน เรียงตามความถี่จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

- 2.1 น่าจะเกี่ยวกับความสัมพันธ์ ความเป็นอยู่ เรื่องราวในชีวิตประจำวัน และสภาพความเป็นจริง ตัวอย่างของจริง และหาแนวทางแก้ไขปัญหา (54 คน)
- 2.2 เนื้อหาความรู้เกี่ยวกับสันติภาพ แนวทางการแก้ไขปัญหาในการดำเนินชีวิตที่ดีในสังคม (35 คน)
- 2.3 ควรเน้นเนื้อหาที่เป็นปัจจัยสำคัญของปัญหาสันติภาพในสังคมระดับต่าง ๆ และควรจะเน้นเรื่องช่องว่างของสังคมที่ผู้อำนวยให้เกิดการขัดแย้ง หรือเอาเปรียบกันให้มาก (27 คน)
- 2.4 ควรให้เนื้อหาสอดคล้องกับทฤษฎีวิชาของวิชาสังคมศึกษา (21 คน)
- 2.5 ควรเน้นเรื่อง จริยธรรม ศีลธรรม คุณธรรม (15 คน)
- 2.6 ปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศ ปัญหาความมั่นคงภายในชาติ สาเหตุของปัญหา และแนวทางแก้ไข (12 คน)
- 2.7 ให้เน้นปัจจุบัน ศึกษาจากข่าวสาร สภาพในสังคม ประเทศ และโลก (10 คน)
- 2.8 ควรเน้นสิ่งใกล้ตัวเด็กก่อน เน้นให้เห็นว่า นักเรียนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างสันติภาพ (7 คน)

2.9 จัดตามลำดับชั้น เช่น ม.1-2 เน้นสันติภาพที่ใกล้ตน ม.3 และชั้นอื่น ๆ เน้นสันติภาพทางสังคมที่ห่างตัวผู้เรียนออกไป (2 คน)

2.10 เน้นความเข้าใจ การประสานประโยชน์ ความเข้าใจซึ่งกันและกัน ความรับผิดชอบ การให้อภัย และความถูกต้องตามระเบียบสังคม (1 คน)

3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูสังคมศึกษาที่ให้ออกเสนอแนะจำนวน 148 คน เรียงตามลำดับ ดังนี้

3.1 ควรจัดกิจกรรมที่เด็กมีส่วนร่วม หรือทำเองมากที่สุด โดยครูเน้นที่นักเรียน (32 คน)

3.2 เน้นการปฏิบัติ และการออกความคิดเห็นร่วมกัน เพื่อให้เกิดผลเป็นการสร้างแนวทางให้คัดเลือก ตามการกระทำที่เหมาะสม (28 คน)

3.3 นำข่าว-กิจกรรมทางสังคม-การเมือง จากหนังสือพิมพ์ มาให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายว่า อันไหนจะก่อให้เกิด หรือทำลายสันติ (22 คน)

3.4 จัดกิจกรรมระหว่างบทเรียน แบ่งกลุ่มอภิปราย รายงาน ใ้ตัวที่เกี่ยวข้องกับสันติภาพ (17 คน)

3.5 ควรใช้วิธีบรรยายบ้างเล็กน้อย และจัดสถานการณ์จำลอง ให้เด็กได้สัมผัสกับเหตุการณ์ เพื่อสะท้อนอารมณ์ และมีการแนะนำพฤติกรรมที่แสดงออกนั้น ในทางที่ถูกให้มาก หรือใช้สื่อที่เป็นวิทยุ โทรทัศน์ ให้มาก โดยนำเหตุการณ์ให้เด็กได้รับรู้ และวิเคราะห์เพื่อหาทางแก้ไข (15 คน)

3.6 ใ้ไปเห็นสถานที่เกี่ยวกับสิ่งที่จะศึกษาจริง ศึกษาสถานนอกสถานที่ ศึกษาวิเคราะห์ จากสภาพปัจจุบัน (12 คน)

3.7 เน้นกระบวนการกลุ่ม ใ้ให้นักเรียนมีโอกาสได้แสดงออก หรือมีส่วนร่วมมากที่สุด (9 คน)

3.8 สอดแทรกได้ในทุกรายวิชาที่มีความเกี่ยวพัน ต่อเนื่อง หรือเปิดเน้นรายวิชาเฉพาะ (6 คน)

3.9 อภิปราย บรรยาย โดยวิทยากร ตัดภาพข่าวสงคราม ความสงบของประเทศที่ไร้สงคราม (5 คน)

3.10 จัดป้ายนิเทศ จัดอภิปราย จัดตอบปัญหา (2 คน)

4. ด้านสื่อการเรียนการสอน ครูสังคมศึกษาที่ให้ออกเสนอแนะจำนวน 223 คน เรียงตามความถี่จากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

4.1 ข่าวจากหนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพจากนิตยสาร และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ บทความ ความ วิดีทัศน์ ภาพยนตร์ ภาพนิ่ง แผ่นภาพ แผนภูมิ รูปภาพ สถานการณ์สมมติ ฯลฯ (102 คน)

4.2 ควรเอาของจริง ๆ เหตุการณ์จริง จากภาพ จากข่าว (54 คน)

- 4.3 นำไปคูของจริง หรือคูวีดีทัศน์ (20 คน)
- 4.4 ควรให้นักเรียนได้ร่วมมือในการสร้างสื่อ (15 คน)
- 4.5 เน้นสภาพความเป็นจริงของสังคม (11 คน)
- 4.6 ตัวบุคคล รูปปั้นของบุคคลที่เป็นผู้นำ สถานที่ เอกสารทุกชนิด เทคโนโลยีทางการสอนทุกแบบ (9 คน)
- 4.7 สื่อการสอน ควรมีประสิทธิภาพมากพอที่จะสร้างความรู้ ความเข้าใจที่จะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาให้นักเรียนมีจริยธรรมที่ดี (5 คน)
- 4.8 หาภาพยนตร์ เรื่องราวจากเหตุการณ์ปัจจุบัน และเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ทันสมัยมาจัดฉายให้เด็กดูบ่อย ๆ (4 คน)
- 4.9 หนังสือ รูปภาพต่าง ๆ เกี่ยวกับความขัดแย้งของกลุ่มชนที่อยู่ร่วมกัน (2 คน)
- 4.10 ครูต้องรู้จักการเลือกสื่อ และสื่อในตัวเอง เสนอทัศนคติที่ดีกับเด็กและครูต้องเป็นผู้แนะนำให้นักเรียนเกิดการตัดสินใจอย่างถูกต้อง จะทำให้นำไปสู่กิจกรรมที่จะสร้างผลเมืองของชาติผู้รักสันติภาพ (1 คน)
5. การวัด และประเมินผล ครูสังคมศึกษาให้ข้อเสนอแนะจำนวน 161 คน เรียงตามความถี่จากมากไปหาน้อย ดังนี้
- 5.1 ดูจากความกระตือรือร้นในการร่วมอภิปราย แสดงความคิดเห็น การร่วมมือในการตอบคำถามเป็นกลุ่ม การพิจารณาตัดสินใจอย่างมีหลักการและการตอบคำถามในการสอน (41 คน)
- 5.2 ไม่ควรใช้ข้อทดสอบเป็นการวัด และประเมินผล ควรสังเกตพฤติกรรม การวิเคราะห์เป็นเกณฑ์ในการวัดผลมากกว่า (31 คน)
- 5.3 วัดโดยไม่เป็นทางการก็ได้ อาจวัดจากกิจกรรมที่นักเรียนได้ลงมือทำเพื่อประโยชน์ และสันติที่เขาได้ลง ไปฝึกภาคสนามจริงก็ได้ (21 คน)
- 5.4 ควรประเมินหลายรูปแบบ (11 คน)
- 5.5 ตามหลักเกณฑ์ของหลักสูตร (11 คน)
- 5.6 ดูจากการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ในสังคมที่นักเรียน ได้พบขณะอยู่ที่โรงเรียน (11 คน)
- 5.7 เน้นภาคปฏิบัติ แข่งขันตอบปัญหา เขียนบทความ การเป็นวิทยากรในชุมชน (10 คน)
- 5.8 วัดเป็นเจตคติ โดยอาศัยสังคมมิติ (7 คน)
- 5.9 ไม่จำเป็นต้องใช้วิธีการสอนความรู้ในวิชาอื่น โดยเฉพาะ (6 คน)

ด้านบุคลากร

1. เชิญวิทยากร ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้เรื่องสันติภาพ สันติศึกษา โดยตรงมาบรรยาย แนะนำเทคนิคการสอน (20 คน)
2. จัดครูสังคมศึกษาเข้ารับการอบรม สัมมนาความรู้เรื่องสันติศึกษา และการจัดการเรียนการสอนโดยเฉพาะ (18 คน)
3. ให้ศึกษานิเทศก์ หรือผู้จัดทำหลักสูตรจากกรมวิชาการ องค์การชำนาญพิเศษที่เกี่ยวข้อง แนะนำ และประสานงานในความรู้เนื้อหาวิชาที่ครูสังคมศึกษา จะทำการสอนสันติศึกษา (16 คน)
4. ความร่วมมือจากผู้บริหาร และหัวหน้างานทุกฝ่าย ทุกสายงาน (15 คน)

ด้านงบประมาณ

1. สำหรับให้ครูผู้สอนจัดทำอุปกรณ์การสอน สื่อการเรียนการสอน (11 คน)
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียน และวันสำคัญ (10 คน)
3. สำหรับทัศนศึกษาออกสถานที่ กิจกรรมภาคสนาม (9 คน)
4. ห้องเรียนที่สะดวกในการประชุม สัมมนา การใช้บริการห้องโสตฯ และโสตทัศนอุปกรณ์ (7 คน)

ด้านการจัดหลักสูตร แผนการเรียน

1. การกำหนดหลักสูตร แบบเรียน คู่มือการจัดกิจกรรม แบบการจัด และประเมินผล (4 คน)
2. ความอิสระในการกำหนดเนื้อหา (4 คน)
3. ความร่วมมือในการถอดเทรคเนื้อหากิจกรรมการเรียนการสอนในรายวิชาอื่น ๆ

ด้านการประชาสัมพันธ์

1. ให้โรงเรียนจัดประชาสัมพันธ์ข่าวสารให้ครูทราบ (1 คน)
2. การบริการเสียงตามสาย ของงานโสตทัศนศึกษา (1 คน)